

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

L Á S Z L O J Ó Z S E F.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— márc. 7.

(A nép nyugodt.) Bécsben nagy megnyugvással hajtogatják, hogy az „urak” ugyan erősen csinálják az ellenállást, hanem azért a nép maga — nyugodt. Mikszáth Kálmán fejezi ki valahol ezt a tételt olyaténképen, hogy a vihar megtördeli a százados fákat, a fűszálak azonban esőndes hullámzással türik el az elemek tombolását. Nyugodt a nép, van is eszében, hogy a Fejérváry kedvéért nyugtalankodjék! Azonban szolgálunk egy, a Ferenc császár idejéből fennmaradt, krónikás adomával. A törvénytelenség dühöngése közt kérdi a kancellár:

— Mit csinál a magyar nemzet?

— A magyarok esznek, isznak, vigadoznak, hegyen-völgyön dinom dánom! felelik neki.

— Akkor hát se baj, felel a nagyur. Mi várhatunk.

Nemsokára ismét azt kérdi a kancellár:

— Mit csinál a magyar nemzet?

— A magyar nemzet (felelik most) busulásnak adta magát! Mérges dikciók hangzanak, a németet szidják a nótáikban!

— Akkor se baj. „Sirva vigad a magyar.” Mi várhatunk!

Harmadszor is hangzik a kérdés:

— Mit csinál a magyar nemzet?

— A magyar nép hallgat és nyugodt...

Még csak nem is politizál...

— Akkor hát nagy a baj, felel a miniszter! Hamar elő azokkal az engedményekkel! Mert mikor a magyar még csak nem is politizál akkor ajtónk előtt a veszedelem!

Daloljatok ifjak!

Irta: Gáspár Imre.

— márc. 7.

Kölcsey „Himnusz”-át, ezen, a magyar nép zivataros századaiból merített nemzeti éneket sokszor halljuk e nem kevésbé zivataros időkben.

Hétfőn esett legjobban az eget ostromló nemzeti ima hallása. Csattogott a patkó, csörgött a kard, jajsavak metszték a levegőt. De ime, megjelent Debrecen piacán egy csapat magyar ruhás ifju, akik nem vegyültek a felbolygatott forum kavargásába, hanem a „Himnusz” és a „Kossuth-nóta” zengedezése közt vonultak a Szabadság-szobrához és azt lelkes szónoklatok mellett megkoszorúzták.

Mintha ekként vélekedett volna a nemes tanulóifjuság:

— Ma még nem került reánk a sor, a cselekvés feladata másoké, ám sziveinkben őrizzük a dicső tettek magvát, a hazafias érzéseket. Dalolunk, a míg a Haza nem követeli tőlünk áldozatul mindenünket és ha kell, ifju életünket is...

Békéscsabáról vesszük a másik, megkapó hírt...

A főgimnázium ifjai ott a „Miatyánk” fohászával kezdik meg tanulásukat. Most is elrebegették a kereszténység egyszerűségében is fennkölt imáját. Az „Amen” után azonban a fiuk nem ültek le, hanem egy szívvel-lélekkel elénekelték a „Himnusz”-t s éppen a

magyar történelem óráját nyitották meg imájukkal:

„Balsors, a kit régen tép
Hozz rá vig esztendőt,
Még bűnhődte már e nép
A multat s jövődöt...”

Azután küldöttség útján kérték az intézet igazgatóját arra, hogy a tanórákat mindig a „Himnusz” vagy a „Szózat” eléneklésével kezdhessek.

Daloljatok fiuk — ti találtátok el az igazit. Hihettem én, hajlott koru munkása a nyilvánosságnak, hogy deresedő fővel ujjent át kell élnem mindazt, a mi gyermekkoromat, a Bach- és a Schmerling-korszak dühöngésekor, annyira megkeserítette? A „Himnusz”, a „Szózat”, a „Kossuth-nótája” most az a menedék-templom, a „Lapis re fugii”, a melyben a honfibanat szabadon hullathatja fájdalma véresöppjeit. Gazdagodtunk is némileg, mert azóta lelkes emberek az idők mohos sirjából kiásták a Rákóczy-forradalom magyar lelkének megnyilvánulásait, a „Kurucdalok” kincsét és énekelhetjük eme busongó melódiákat is:

„Ez az istentelen német
Annai kárt tött már, —
Hozzá képest hogy mit sem tött
Török, sem tatár...”

Daloljatok fiuk, mert dalolnotok még szabad. Az írónak — aki az 1848-iki sajtótörvényt oly pontosan ösmeri, hogy abban sok-sok ezer fej-

A kik hiven szeretnek...

A kik hiven szeretnek,
Jöhet ezer vész,
Egymást sohse hagyják el,
Járnak kézbe' kéz.

Néznek egymás szemébe
Minden tett előtt,
Ott keresnek, találnak
Biztatást, erőt.

Kettesben így járnak az
Élet utjain,
Nekik az egész világ
Fény és csupa szín.

Csupa fény és csupa szín,
Édes kikelet,
Nem is szívből szeret az,
Ki nem így szeret.

Feleki Sándor.

A cylinder kalandjai.

A kávéházban az átöltöző művésztől beszélgettek. Nem arról, a mit Fregoliek művelnek rugóra járó színpadi kosztümekkel és a kulissák segítségével.

Ez hitvány kóklerség.

A kávéházi Fregolikról folyt a beszéd. A kiváló gentlemanekről, a kik rövidujju, keshedt gummiköpenyegben térnek be a kávéházba és farkasprémes b'rbekesben, vagy rókamállal bélelt városi bundában tűnnek el azután.

— Ezek a büntető törvénykönyv Blondinjai — mondotta a társaság egyik tagja. A kötél, a melyen oly szemfényvesztő ügyességgel szaladgálnak, a kávéházak és a lopott kabátok elhelyezésére oly alkalmas zálogházak közt van kifeszítve. És ha félrelépnek...

— Egy harmadik házba pottyannak bele, a toloncházba.

Ezt egy javithatlan hazárd szójátékos mondotta, a kit a társaság közös erővel lehurrogott.

A téma azonban nem került le a napirendről. A társaságnak minden tagja tudott egy-egy érdekes esetet és az esetek ilyenkor kitérnek és eget kérnek. Sorra került az elzúllott kamarás történetje, a ki egy gabonaügynök bekecsét akarta elemelni és az elfogott milliomos esete, aki tévedésből egy alanyi költő paletójába burkolózott, a miért elcsípték a végül a krakéleré, a ki pofon ütötte a lopott kabát gazdáját, a mikor az

észre merete venni a csenést és másnap lelőtte párbajban.

Végül a csöndesen üldögélő bohózat íróra került a sor, a ki lassan, élvezettel sziva cigarettáját fogott hozzá történetéhez:

— A legsajátságosabb kávéházi tolvaj-történet az én öreg barátommal esett meg, a kit a halálos közömbössége révén Stoa Móricnak neveztünk el.

Az öreg bohém a mérsékelt égöv legviharverttebb cilinderének volt a tulajdonosa. Nincs az a zöld alanyi költőjelölt, a ki bolyhosabb üstököt lengessen a kávéházi vicinális olimpusokon, mint a minő borzas a jó öreg Stoa mester cilindere volt. Szeles áprilisi délutánok nyomai voltak ebbe a rozoga fejfedőbe bele vésvé és esős napokon formálisan beázott öreg barátunk feje.

S hasztalan biztattuk, hogy vegyen új kalapot, a mikor kékbabos zsebkendőjével törülgette tarkójáig csuszott homlokáról az esőlevet.

Ilyenkor az ő olimpuszi nyugalmaival felelte:

— Miért vegyek? A kalap amugy is csak előitélet. Nem vagyok én heraldikai madár. Amig egy fejem van, mit csináljak egy másodikkal.

Szóval az évek évek után viharzottak el az öreg cylinder fölött s mi még akkor

tegetése közt pillanatra sem ütközött — ma már ugyan vigyázni kell a tollára. Nem csupán azt kell szem előtt tartania, a mit a törvény nem enged, hanem azt is, a mit a törvénytelenység szab elé. Ismét rég mult évtizedek rendszerének szele csap meg bennünket: el kell rejteni az eszmét, a gondolatot, az igazságot pedig meg kell kerülni, hogy elmondhassuk. A sajtót megrendszabályozzák, az acéltoll szántása elé sulyos köveket gördítenek. — Alkotmányos élet, szólásszabadság nincs, nemsokára a sajtó is elveszti szabad röptét, lelkeket felrázó erejét. Hogy vele együtt elnyomassék a nemzeti ellenállás lehetősége, hatalma.

Mily nevétséges erőlködés mindez! A mit a szónokok elmondhatnának, írók leírhatnának, bőven benne van az a magyar nemzet dalaiban. Csak azt variáljuk gyöngébb tehetséggel, az benne van már ezen töredékesen kiszakasztott szavakban is: „Isten áldd meg a magyart“, „Hazádnak rendületlenül“, „A magyarok Istenére esküszünk“ és „Mindnyájunknak el kell menni“ . . .

A „Himnusz“, a „Szózat“, a „Talpra magyar“, a „Kossuth-nótája“, egy-egy borongó „Kuruc-dal“ — ez a valódi szónoklat, ezek az igazi vezércikkek!

Daloljatok ifjak, daloljatok! Ez a ti passiv rezisztenciátok! Hangotok ércéből, szivetek dobogásából, arcotok pirjából, tekintetetek lángjából, vagy szemetek honfibanatából fakadó, remegő könnyetekből győződünk meg afelől, hogy a mi zászlónk akkor kerül valóban méltó kezekbe, a mikor majd ti iatézitek a haza sorsát!

Előbb a dal — aztán a tett.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márc. 7.

A Bánffy kilépés van még felszinen a politikai világban. A vezérő-bizottságnak még van egy új-párti tagja, aki még nem

nyilatkozott — Hook János. Hook kijelentette, hogy ő a kilépés dolgában nem határoz addig, amíg nem ismeri az ő kecskeméti választóinak a véleményét. Neki leginkább arra volna kedve, hogy mint 67-es pártonkivüli megmaradjon a vezérő-bizottságban.

(Belépés a függetlenségi-pártba.)

Wesselényi Miklós báró — mint értesülünk — ma táviratot intézett Kossuth Ferenchez és közölte vele, hogy a mi az új párt magatartását illeti, abban a kérdésben pártértekezletet hív egybe. Ami őt magát illeti, hát az ő véleménye az, hogy minden magyar embernek egy pártban kell lennie, a 48-as pártban. Vasárnap ki is fogja jelenteni választói előtt, hogy belép a függetlenségi-pártba.

(Bánffy csatlósa.)

Eddig csak egyetlenegy ember tart ki Bánffy báró mellett és ez Bene István, aki ma levelet intézett a vezérő-höz és kijelentette, hogy történjék bármi, ő megmarad 67-es új-párti alapon.

(Változások a kabinetben.)

A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király báró Fejérváryt a pénzügyi, Lukács Györgyöt a vallás- és közoktatásügyi tárcától felmentette. — Egyben pedig, hogy Papp altábornagyot honvédelmi, Hegedűs Ferencet pénzügy- és Toszt Gyulát kultuszminiszterre kinevezte.

(A szegedi új-párt.)

A szegedi új-pártban Bánffy Dezső báró elhatározását sokan helyeslik, a melyről azt mondják, hogy nagy szolgálatot tett a nemzetnek. A párt zöme azonban elégedetlenkedik. A csütörtökre összehívott pártértekezletet dr. Vegman Ferenc, az új-párt elnöke elhalasztotta, míg a mostani komplikált helyzet teljesen kialakul és a kedélyek lecsillapodnak.

(Uj miniszterek.)

Az új miniszterek holnapi eskütelük után szombaton átveszik hivatalukat.

(A kormány terve.)

Ma délben ellenzéki körökben hirtelen terjedt annak, hogy a kormány a legközelebbi alkalommal fel fogja oszlatni a vezérő-bizottságot.

(Az új miniszterek eskütétele.)

Az új miniszterek báró Fejérváry Gézával délután utaztak Bécsbe esküt tenni az — alkotmányra. Velük ment Vörös László, akinek valami dolga akadt a tárcája ügyében és báró Feilitzsch Artur is, aki tudvalevőleg valóságos belső titkos tanácsos lesz.

(A vezérő-bizottság akciója.)

Báró Bánffy Dezső kilépése nyomában a vezérő-bizottság nevezetes akcióra készül. Az a levél, melyet az új párt renegát vezére Kossuth Ferenchez írt, tele van alattomos célzásokkal a koalíció politikája iránt s szemmel látható az a tendenciája, hogy a baloldal politikájának demokratikus elveit diszkreditálja. Erre való tekintettel a vezérő-bizottság megtalálja a módot, hogy a szándékolt félreértéseket ne engedje lábrakapni. Ugy értesülünk, hogy legközelebb a vezérő-bizottság ismét foglalkozik az általános választási jog kérdésével és enunciólja, hogy a baloldal minden pártja ennek a követelésnek az oldalán áll.

(Fura kötelesség teljesítés.)

Tudósítónk ma délután felkereste Hegedűs Ferenc és Toszt Gyula új minisztereket, akikkel hosszasan beszélgetett. Hegedűs azon kérdésre, hogy mi bírta őt arra, hogy a mai viszonyok között tárcát vállaljon, kijelentette, hogy nyugalmas birói állásának elhagyására csakis a kötelesség teljesítés tudata kényszerítette. Ugy neki mint miniszter társainak főtelevése lesz, hogy a béke és a rendezett állapotok mielőbb helyreálljanak. Ha ezt érték missziójuk véget ér. A kormány jövő terveiről szóló híresztelésekre vonatkozólag kijelentette, hogy semmiféle törvénytelenre nem vállalkozott. — Toszt Gyula kultusz-miniszter a többi között a következőket mondotta: Politikai programot ne várjanak tőlem. Hivatalnok voltam, hivatalnok minisz-

sem tudtuk megnyerni előítéletünknek Stoa mestert, a mikor az agg cylinder karimája féldoldalt elvált kürtőjéből s mint egy félárboera eresztett borzas dícsőre lebegett a feje körül.

— Rozálka — (Ez a Rozálka gazdaszszonya volt) — a Rozálka majd felvarrja jó házi fonállal.

És Rozálka fel is varta.

A durván öltött varrás fogainak fehérségét jó alizarin tintával kendőzte el Stoa mester, aminek mellett az az üdvös hatása, hogy amikor egy erős délután bajlott a kávéházba, szép fekete patakcskák tarkázták végig az arcát.

Ez a rémes látvány több volt, mint a menyinyit baráti szívünk elviselhetett s amikor Stoa mester beleásta magát a rendes sakkpartijába, elloptuk az öreg kalapot s közadkozásból ujat véve oda akasztottuk a kabátja fölé. A régít a tüzilegényre biztuk, hogy dobja ki a szemetes ládába.

Mikor azután Stoa mester visszatért a sakkháboruból, egy sikerült üdvözlő beszéd keretében átadtuk neki a nemzeti ajándékot

Az öreg kissé kényeimetlenül érezte magát a vadonatúj cylinder alatt, de azért elég kegyesen tűrte merényletünket.

Másnap nem láttuk és harmadnap — a

régi cylinderben állított be újra közénk. — Kérdőjelekké görbülve meredtünk feléje.

— Csak nem vesztegetted meg a tüzilegényt, hogy visszaadja a régít.

— Hogyisne — felelte sértődötten — egy hitvány kalap nem érdemel annyi fáradságot. A sors különben is elintézi sui cuumque.

Nagy faggatás után aztán kiszedtük belőle a históriát, a mint itt következik:

— Egy hasonzó, bohémpajtása randevut adott neki a Tripple sec kávéházban, amelynek törzsvendégei inkognitoban pikolózó hordárok Teleki téri ócskások és garasos uzorások.

Uj cylinderben mint egy nafta király jelent meg a kis kávéházban, és mikor egy óra múlva távozni akart, nem tanálta meg többé Quenezert diadalát.

A kávé bizonyos gyakorlatot árulva el az effajta ügyekben, jó indulattal tanácsolta:

— Tessék megvárni tisztelt ur, míg minden vendég elmegy s akkor biztosan marad vissza egy kalap a tisztelt uré helyett.

És Stoa mester várt . . . Meguzsonnázott és várt . . . Este három tojást evett pohárban és várt . . . Éjfélkor tehezott és várt . . . Hajnali négy órakor kibicelt egy

kucséber és egy zsidó tartlipartijához és várt.

Végre öt órakor reggel megjelent a gondviselés, a takarítóasszony, a ki lelo-csolta a kártyaszoba vendégeinek a lábát és seperi kezdett.

Kiseperte a kártyásokat és Stoa mester egyedül maradt a kávéházban. Nagy hajszát kezdett most meg a hátramaradt kalap után és a kályha mögött a szenesládában rá is akadt egyre. És ez a kalap az ő régi cylinder volt, a mely egy bonyodalmas circulus viciozust futva le a tüzilegényről, a szemetes ládába a Tripple Sec törzsvendégeinél és a szentartóban stációt tartva visszakértült hozzá.

— Egy kicsit piszkos volt szegényke — tette hozzá Stoa mester végül. — De Rozálka kimosta jó meleg luggal és most minden rendben van. Oh Rozálkának áldott keze van.

Megdöbbenve hallgattuk az agg cylinder odiszéját és szinte kővé dermedtünk, a mikor kalapjainkra tévedt a tekintetünk.

A rémes történetről máskor oly sima frizurájú cylindereinknek a haja égnek meredt.

Palásthy Marcell.

ter bürokrata maradok. Vannak ugyan terveim, melyeket azonban ezidő szerint anyagi erőforrások hiányában megvalósítani lehetetlen. Egyébként fejezte be beszédét, amint a parlament legalis mederbe terelődik, mi elhagyjuk helyünket.

(Vezérek tanácskozása.)

Ma délelőtt Kossuth lakásán hosszús tanácskozás volt Kossuth, Batthynyi Tivadar és Apponyi között. Hir szerint vasárnap megjelenik Kossuthnak ceglédi választóihoz intézett nyílt levele, melyben válaszolni fog Bánffy-nak is.

A királyi biztos hivatala.

Az átirat a városházán.

A polgármester nyilatkozata.

Az alkotmányvédők döntöttek.

(Saját tudósítónktól.)

— márc. 7.

Naszády Iván királyi biztos ma már érdemleges munkát is végzett — két irányban. Megszüntette Vaday utján a parádés kíséretét és a tegnap bejelentett átiratot ma tényleg elküldte Kovács József polgármesternek.

Az átirat tartalmából — alább egész terjedelmében közöljük, — kitűnik, hogy a királyi biztos e hó 17-ére saját hatáskörében rendkívüli közgyűlést hív össze.

Felesleges volna vitatni, hogy ez az intézkedés törvényes határok között mozog-e. A királyi biztos kinevezése teljhatalommal szól és ennek alapján minden esetre joga lehet közgyűlést egybehívni.

Az átirat második részében a közgyűlési terem kulcsait követeli 48 óra alatt a királyi biztos.

Ugy értesültünk, hogy Kovács József polgármester ragaszkodik eddigi álláspontjához mindaddig, amíg a közgyűléstől ellenkező utasítást nem kap.

Miután közgyűlést nem hívhat össze a polgármester, az alkotmányvédő bizottságra hárult a feladat, hogy Kovács Józsefnek további direktívákat adjon.

Az alkotmányvédő bizottság mai megállapodásáról kommuniké nem számol be. Mindössze annyi ismeretes, hogy az erőszak(?) kényszerítő hatása alatt leszerelési indítvány felett tanácskoztak.

A közel jövő bizonyára lerántja a leplet az alkotmányvédők mai megállapodásáról. Addig a polgárság vár türelemmel, de bizonyos rezignációval az alkotmányvédők működése iránt, amely — üdv Mohamednek — immáron a múlté . . .

A mai események itt következnek.

Nem kell a huszárság.

Naszády Iván királyi biztos érezhette, hogy a huszár parádé végtére is nevetségesse teheti az egész kiküldetést, de egyébként is a személybiztonság szempontjából teljesen felesleges.

Ezért hivatalos átiratban, amely az első szám alatt került ki a királyi biztosi hivatalból, utasította Dr. Vaday László kormánybiztos főkapitányt, hogy a huszárságot rendelje vissza és ezután mindössze öt lovascsendőrt bocsásson rendelkezésére.

Vaday az átiratban foglalt felhívásnak azonnal eleget tett.

Naszády a megyeházán.

Naszády Iván királyi biztos délelőtt 10 órakor a 19 es bérkocsin öt lovas csendőr kíséretében a megyeházára hajtatott, ahol ekkorra már összes hivatalnokai összegyűltek.

A királyi biztos Zelei Lajos mint oszt. tanácsos segítségével beosztotta a hivatali helyiségeket. Eszerint a kir. biztos szobája a volt főispáni lakás dohányzója lett. Zelei a mellette levő szobát foglalta el, míg Rásó Istvánt háboríthatlanul meghagyták eddigi helyiségében. A többi szobát a segédszemélyzet foglalta el.

A királyi biztos 12 óráig tartózkodott a megyeházán, — azután csendőrkísérettel lakására hajtatott.

A délután folyamán a hivatalos órák alatt — 3-6-ig — tartózkodott hivatalában.

Az átirat a városházán.

Délután fél 4-kor a királyi biztos küldönce megjelent a városházán s dr. Varga Elemér polgármesteri titkárnak átadta a következő tartalmu átiratot:

Királyi biztos Debrecen.

2 sz.—kb.

Debrecen sz. kir. város polgármesterének Debrecen.

Ö császári és apostoli királyi fellege folyó évi február hó 22-én kelt legfelsőbb elhatározásával Debrecen sz. kir. városra nézve engem teljes hatalmu királyi biztossá legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, a sz. kir. város közönségéhez e tárgyban intézett legkegyelmesebb királyi lei ratnak a város közönsége előtt leendő kihirdetése végett rendkívüli közgyűlés hívandó össze.

Mínt hogy Polgármester ur hozzáintézett személyes felszólításomra kijelentette, hogy a rendkívüli közgyűlést saját hatáskörében össze nem hívhatja azon okból, mert attól a város közgyűlése határozatilag eltiltotta, a szóban levő rendkívüli közgyűlést a f. évi március hó 17-ének d. e. 11 órájára saját hatáskörében fogom összehívni.

Miután pedig a város közgyűlési terme még mindezeideig elzárva és lepecsételve van, felhívom polgármester urat, hogy a közgyűlési termet nyitassa fel és ennek kulcsait jelen rendeletem vételétől számított 48 óra alatt kiküldöttemnek adja át és annak megtörténtéről hozzám jelentést tenni sziveskedjék.

Debrecen, 1936 március 7.

Naszády Iván,
kir. biztos.

A hivatalos boríték így festett:

Debreceni királyi biztosi hivatal.

Szám 2—V.

A sz. kir. város Polgármesterének.

Hivatalból

Közig. ügyben

portómentes.

Debrecen.

A polgármesteri titkár ráírta a borítékra az érkezés idejét, percre megjelölve.

Kovács József polgármester ebben az időben nem volt fenn hivatalában. Mikor megérkezett, felbontotta a borítékot és az átiratot hivatalosan beiktattatta.

A polgármester nyilatkozata.

Kovács József polgármester az átiratra a következő nyilatkozatot tette:

„Az átiratot megkaptam. A bennfoglaltakra nézve nem intézkedhetek, mert szigoruan ragaszkodnom kell a közgyűlés határozatához. Mindaddig, amíg esetleg a közgyűléstől ellenkező utasítást nem kapok.“

Kovács József polgármester nem említette, hogy a közgyűlésnek nem lehet módjában további utasításokat adni. Erre most az alkotmányvédő bizottság jogosult, amelyet végérvényes határozathozatalra a közgyűlés feljogosított.

Az alkotmányvédők ülése.

Az alkotmányvédők délután 5 órakor kezdtek tanácskozni és tanácskoztak néhány pillanatnyi megszakítással este nyolc óráig. A megszakításnak Komlóssy Arthur volt az oka, aki a határozathozatal előtt otthagya a tanácskozási termet.

A tanácskozás lefolyásáról nem adhatunk hiteles tudósítást, miután ezuttal iszárt ajtók mögött verték a mellüket az alkotmányvédők. Csak a külsőségekből lehet módjában Debrecen polgárságának megalkotni nézetét az alkotmányvédők határozatáról. Ime:

A bomba.

A városháza kis tanácstermének folyosóján csak a sajtó tudósítói tartózkodtak. — Hosszu ideig semmi hír nem számolt be arról, hogy mi történik tulajdonképen az „alkotmány“-tanácsban.

Már az ülés elején híre járt, hogy az alkotmányvédő bizottságban többségben levő párt részéről ívet köröztek, amely a leszerelési indítványt tartalmazta olyanforma indokolással, hogy az erőszak elől okosabb megvárni.

A kis teremben izgatott hangon folyt a tanácskozás. — Egyszerre csak megjelent a színen Komlóssy Arthur, sápadt arccal és láthatólag erősen felindulva.

— Mi ujság igazgató ur? Ezzel a kérdéssel rohanták meg a hirlapírók.

Komlóssy idegesen vállat vont:

— Nem mondhatok semmit, — szölt és gyorsan eltávozott.

Leszerelés?

Nemsokára dr. Kenézy Gyula jött ki a teremből.

— Mi a határozat? rohanta meg a kérdés.

1849 . . . felelte diplomatikusan dr. Kenézy. Gondolható, hogy a világosi fegyverletételt értette alatta.

Most már derengeni kezdett a láthatár. Tehát az alkotmányvédő bizottság tényleg a leszerelés felől tanácskozott és talán le is szerelt? Szinte hihetetlen. Hisz a legutolsó kommuniké még erősen „ellenálló“ volt? A dolog nem sokáig maradt homályban.

Ujfalussy József doktort egyenesen az a kérdés fogadta:

— Leszereltek?

A felelet rövid és velős volt.

— Le.

Titkolódzás.

Vége az ülésnek! A kommunikét kérő hirlapírókat Márton Imre fogadta és kijelentette, hogy kommunikét nem adnak, mert a jó ügynek ártanának vele, ha a kormányhírt szerezne arról, hogy a két izben is feloszlott bizottság megint ülésezett. (?)

Hiába tették meg az ellenvetést a sajtó képviselői, hogy nekik hirlapírói kötelességük

tájékoztatni a közvéleményt arról, amit ma határozott az alkotmányvédő bizottság. Márton Imre minden további felvilágosítást megtagadott.

A csattanó.

Komlóssy Arthur az alkotmányvédő bizottságból, annak mai leszerelő határozatai következtében, kilépett és ezt Szabó Kálmán volt országgyűlési képviselőnek a holnapi napon írásban is bejelenti.

A titkolódzás — meg van magyarázva.

Az ülésen Szabó Kálmán elnöke alatt résztvettek: Márton Imre, Kiss Albert, Komlóssy Arthur, Tüdös János, dr. Ujfalussy József, dr. Kenézy Gyula, Pálffy Gábor, Harangi Sándor, Kertész János, Sz. Szabó József.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— március 7.

Márciusban élünk,
Szép tavaszt készülünk,

Készen a tusára
Várunk Idusára.

Hátha béke lesz-e?
Ezt is várjuk készen!

Csak derüljön végre
Remény verőfénye.

S vidám szellők hozzák
Híred, szent szabadság!

— **Meghívó.** A debreceni jótekönyv-nőgyűlés 1. hó 11-ikén, azaz vasárnap délelőtt 11 órakor a nőipariskola termében választmányi ülést tart. Debrecen, 1906 március 7. Veressné Szathmáry Teréz nőgyűlési elnök.

— **A vármegye rendkívüli közgyűlése.** Naszády kir. biztos felszólítására Weszprémy Zoltán alispán helyettes 17-én délelőtt 9 órára kitűzte a vármegye rendkívüli közgyűlést, melyre a törvényhatósági tagoknak a meghívók már szétküldettek. A közgyűlés egyedüli tárgya a kir. biztos ki-nevezési okmányának felolvasása.

— **A négy évszaktól** tegnap délután volt az első részletes próbája a nyár szereplőinek. Ezuttal csak a hölgyek próbája — míg a mai napon a férfiak együttes próbája kezdődik. Ma délután négytől ötig az ősz szereplőinek próbái kezdődnek. Az előadások iránt még eddig nem tapasztalt érdeklődés mutatkozik az egész vidékről naponta érkeznek előjegyző levelek az előadásra.

— **Szabó Kálmán kilépése.** Szabó Kálmán, Debrecen harmadik kerületének újpárti képviselője, tudvalevőleg Bánffy báró nyílt levele folytán kilépett az újpártból. Ezzel a hírrel kapcsolatosan az a hír is elterjedt, hogy egyidejűleg belépett a függetlenségi pártba. Szabó Kálmán most nyilatkozik és kijelenti, hogy a függetlenségi pártba való belépéséről terjesztett hír egyelőre korai.

— **Az iparos-kör felolvasása.** Ma este fél 8 órakor újból megtartja az iparos kör szokásos heti felolvasását. Ezuttal Jobbágy Imre az ipartestületi titelszervezet igazgatója tart felolvasást az iparosok pénzügyi helyzetéről és Náday Rezső asztalos mester tart szabad előadást az asztalos ipar fejlődéséről és jelenlegi helyzetéről. — Az önálló mesterek minél számosabb megjelenését kéri az: Elnökség.

— **A Szent-Erzsébet-egyesület** mai szépen látogatott és érdekes választmányi gyűlésén a következő közérdeklődő dolgokat határozta el: Több szegény felvétele és meg-

vizsgálása elrendelése után határozatba ment, hogy az idei évad utolsó tea-estélye nem f. hó 11-én, hanem f. hó 25-én a rendes időben lesz. A méltó befejezés céljából a szokásos teán kívül lesz még hideg felvágott, sonka, sütemény stb. Továbbá elhatározták, hogy április 14. 15. 16. 17. vagyis a husvéti ünnepek alatt amatőr fotografus és festő kiállítás rendeznek olcsó belépti díjak mellett, amely kiállításon eladásra is vállalják a kiállított tárgyakat, esetleg sorolás is lesz. A részleteket a bizottságnak utalták, melynek elhatározatát legközelebb közléstessük. Továbbá határozta, hogy június 9-én a negyedőben nyári mulatságot rendeznek több rendkívül érdekes számmal, melyek közül egyelőre csak annyit árulunk el, hogy az egyesület választmányi hölgyei és az önként jelentkező hölgyek hazai gyártmányu egyforma ruhában lesznek (sötétkék fehér pettyekkel) mint igazi bonleányok a magyar ipart pártolván és azért az egyesület magára vállalja a szövet beszerzését stb. Mindenestre hazafias, ritka, szép látvány lesz, mely a palotás táncban kezdeményezett nemzeti magyar iránynak méltó folytatása lesz. Végre jelezhetjük, hogy a karácsonyi vásár is szóba került, melynek ismétlésébe ebben az esztendőben mindnyájan lelkes örömmel beleegyeztek.

— **Ifj. Varga Lajost letartóztatták.** Lapunk zártakor értesülünk arról a szenzációsnak ígérkező rendőri ténykedésről, hogy ifj. Varga Lajost, aki néhány héttel ezelőtt Steiner Boriska tragédiájában játszott jelentős szerepet, — ma éjjel letartóztatták. A letartóztatás Horváth Gábor azon tanu-vallomása alapján történt, hogy Varga édes anyja kijelentése szerint Amerikába akart szökni Fiuméig apja védősármái alatt. A letartóztatást Bikfalvy rendőrbiztos eszközölte Varga lakásán. A bünygyi osztályon Budaházy közügygyakornok kihallgatta Varga Lajost, aki reggelig a bünygyi osztály foglya marad. Holnap átkísérik az ügyészség fogházába, s még délelőtt kihallgatja Hoffmann vizsgálóbíró, aki az ügyész előterjesztésére rendelte el letartóztatását.

— **Ipartestületi közgyűlés.** Az ipar-testület e hó 18-án délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlést az ipartestület dísztermében. A közgyűlés tárgyát képező évi jelentést Zelinger Ede ipartestületi elnök a napokban küldi szét.

— **A Debreceni Tornaegyesület** folyó hó 11-én tartandó országos amateur birkozó versenye iránt sportkörökben ország-szerte nagy érdeklődés nyilvánul s ép' ennélfogva igen érdekesítő küzdelmekre van kilátás, mely küzdelmek — miután az április 1-i budapesti bajnoki versenyeknek mintegy erőpróbáját képezik — a legmesszebb menő sportigényeket is kielégítik. Örömmel közölhetjük, hogy e versenyre Weiss Richárd Magyarország nehéz sulyu bajnoka is ma adta be nevezését s az elő jelekből ítélve birkozó gárdánk minden számottevő tagja sorompóba lép. Belépti jegyek Békés Lajos divat üzletébe válthatók. Egyleti tagoknak kedvezményes jegyek tartatnak fenn, melyek 1 koronáért válthatók a pénztárnál. A helybeli athléták szorgalmas trainingje Waldapfel mester szakavatott vezetésével folyik.

— **A Petőfi-szober megkoszorúzása.** A szociáldemokraták március idusának közeledésével mint minden esztendőben, — az idén is megkoszorúzzák Petőfi Sándornak a kollegiumban levő szobrát. Miután erre nézve Ferenczy Gyula akadémiai igazgatótól már engedélyt nyertek, ma a felvonulást beje-

lentették Kovács József polgármesternek is. A bejelentés szerint a szociáldemokraták d. u. 2 órakor gyülekeznek a Petőfi-téren és a Deák Ferenc, Piac-utcán és Egyház-téren keresztül vonulnak a kollegium, udvarára, ahol emlékbeszédet tartanak és megkoszorúzzák a szobrot. A felvonulásra Kovács József polgármester megadta az engedélyt.

— **A négy évszak jegyei.** A március hó 28 és 29-én tartandó négy évszak bemutatására jegyek folyó hó 10-ikétől kezdve kaphatók Molnár Ferenc ur üzletében. Az árak 50 százalékkal vannak emelve. A rendezőség ez uton jelzi, hogy előjegyzéseket nem fogad el; a jegyek azonnal kiválthatók.

— **Naszády távozása a Táblán.** A királyi biztosnak február huszonkettedike óta van tudomása díszes tisztségéről. Mindazonáltal ezt a királyi ítélőtáblánál csak öt nappal ezelőtt jelentette be olyan hirtelen, hogy az előadásra neki kiosztott ügyeket nem lehetett más bírának átadni. Azóta aztán valóságos kintlódik a tábla, ha véletlenül Naszády ügydarabjai kerülnek referálásra.

Megtörtént például tegnap, hogy a tanácsülésen Naszádynak egyik ügydarabját kellett volna referálni. — Széll Farkas tanácselnök így jelentette be a változást.

— Minthogy a tárgyalásra kitűzött ügy előadója itt fel nem hozható okok miatt a királyi tábla bírói karától kilépett, felhívom a főügyész urat, hogy referálja el az ügyet.

Széll Farkas táblai tanácselnök hazafiasságára szép fényt vet ez a kijelentés.

— **Mai számunkhoz** mellékelve veszik olvasóink Paczelt János ösmert mag és virágkereskedő kertészeti értesítőjét. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Küzdelem a bikával.** Ma délután borzalmas eset történt a közeli Pallagon, mely csaknem végzetes kimeneteli lett egy fiatal legényre, aki igazán valósággal Isten csudája, hogy élve szabadult a veszedelemből, melyben forgott. Az eset színhelye a Berger-féle tanya volt. Mészáros István tenészszenek hasonnevű 13 éves legényfia a gondjára bízott gazdasági bikákat itatta a kutnál, miközben azoknak egyike megvadult és nekirontott. A szereocsétlen fiatalember menekülni próbált a veszedelmes állat elől de a bika utólérte, felkötölte és a szarvára kapva többször feldobta a levegőbe. Ha néhány bátor ember megmentésére idejekorán elő nem siet a rejtene es állat kivégezte volna a boldogtalan legényt, aki így is igen súlyos sérüléseket szenvedett, úgy hogy most a kórházban ápolják.

— **Találtatott** A helyi vasut egyik kocsiában egy aranylánc és egy aranygyűrű találtatott. A jogos tulajdonos a Helyivasut irodájában d. e. 11—12 óra közt és d. u. 3 órakor átveheti.

— **Névtelen levél.** Hetekkel ezelőtt történt még, hogy Fischer Vilmos Gróf Dégenfeldtér 3. szám alatti lakos pipakereskedőnek ismeretlen tettes ellopta mosóteknőjét és dézsáját. A tolvajlásról a kereskedő nem tett jelentést a rendőrségnek, míg nem tegnap egy névtelen levelet kapott, melyben valaki tudatja vele a tolvaj kilétét, aki ellen most aztán megindult a bünygyítő eljárás.

— **Az Amerikai magyarok.** Pironkodva és kissé könyes szemmel olvassuk az amerikai magyar lapokat, amelyek a mi küzdelmünkről szólnak. Micsoda lelkesedés, mennyi együttérzés, milyen naivság a mi romlott indolenciánkhoz képest az a hangulat, amelylyel ott a haza sorsáról gondolkodnak. Az egész amerikai magyarság valósággal

lában van. Nagy népgyűlésekre készülnek, amelyeken ötszáz tagu bizottságot alakítanak, hogy az amerikai magyar aranyjárdék kötvényeket bocsásson ki a nemzeti függetlenség alap megteremtésére. Az első adakozó Perényi Béla volt, aki Newyorkból a clevelandi Szabadság-nak 500 dollárt küldött forradalmi alapra. Eddig a lapok közel 300000 dollárt gyűjtöttek össze. Március 4-ikére hirdették a nagy népgyűlést, a melyen kimondják az amerikai vezérbizottság megalkotását. — Az Egyesült Magyar Egyletek február 22-én előkészítő értekezletet tartott, melyen dr. Föder Vilmos és dr. Baracs Henrik indítványára kimondták, hogy nagy akciót indítanak az amerikai közvélemény tájékoztatására.

— **Sikkasztó szabó.** P. Papp Ignác feljelentése folytán a rendőrség vizsgálatot indított Jánosi József szabó ellen, aki a ruhacsinálásra kapott szövetből mai napig sem csinált ruhát, hanem egyszerűen eladta a szövetet.

— **Tolvaj cseléd.** Szabó Dániel panasza folytán a rendőrség vizsgálatot indított Kis Juliánna cseléd ellen, aki gazdájától 40 korona értékű fehérneműt lopott el.

— **A szerb udvari dalárda Debrecenben.** A „Drustró” c. Belgrádi szerb udvari híres dalárda, mely annak idején bejárta a külföld nagyobb városait: Husvétkor Debrecenbe érkezik, mint azt Djoka Milovánovics szerb udvari főintendáns tudatta is már a nagy dalárda elnökével. Idejövételük célja: a jótlakosság gyakorlása. A debreceni összes dalosok bevonásával óhajtanak egy monstre-hangversenyt rendezni a színházban, melynek összes jövedelmét már előre is felszámolták valamely helyi jótlakosságra. Djoka Milovánovics meleg hangu átirata a magyar szerb barátság fényes megnyilatkozása s a mai nehéz időkben sokszorosan nagy fontosságú. A nagy dalárda már holnap d. u. 5 órakor az ügyvédi kamara helyiségében tartandó gyűlésén megteszi az előkészületeket a szerbek méltó fogadására. — Semmi kétség, hogy Debrecen művelt és hazafias közönsége is méltóképpen részt vesz azok fogadásában, kik fáradságot nem kímélve, jönnek hozzánk, hogy barátságunknak és humanus gondolkodásuk és cselekvésüknek, a mi javunkra, kifejezést adjanak.

— **Tolvaj cipész segéd.** Wohaner János cipész segéd legutóbb Goldstein Lipót József kir. herceg-utca 68 szám alatti lakos cipésmester műhelyében remekelt lábtyűművészetével. Nem lévén azonban nagy barátja a munkának, a napokban bucsuszó nélkül meglépett, mikor is emlékül magával vitte a gazdája által megoperálás végett reábizott három pár lábbelit. A meglöpött cipésmester feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást a tolvaj segéd után, aki állítólag a városban csavarog foglalkozás nélkül.

— **Verekedés.** Lente István főrealiskolai szolga nemrégben valami korecsmi mulatozás alkalmával összetűzött Szöllösi Mihály Andirkó József, Juhász János és Pongrácz József napszámosokkal, akik azóta mindig keresték az alkalmat, hogy kitölthessék rajta a bosszújukat. Ma aztán ez sikerült is nekik. A délután folyamán ugyanis megsejtették, hogy a szolga egyik Hatvan utcai borbélyműhelyben időzik. Beizentek hozzá, hogy menjen ki egy szóra s mikor a mit sejtő ember kilépett az utcára nekiestek és kegyetlenül helybenhagyták. Cselekedetükért most aztán a rendőrséggel gyűlt meg a bajuk.

— **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Izis hajszesz. Két-bárom heti használat után a leg-erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszer-tárában, Piac-utcán.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy ház. Allandó fényképkiállítás a műterem kapubajáratánál levő kirkatban.

x **Végeladás! Mentze Henrik** újdonságok áruháza Piac és Szent Anna utca sarkán teljesen feloszlik, az összes raktáron levő árukat beszerzési áron alul árusítja el. 139—x 2.

x **Ujtás képkeretekben.** Üzletamben a legmodernebb képkeretek készítettnek aquerellek, krétarajzok, vagy bármilyen más képkehez tetszés szerinti kivitelben. — Felhívom a t. c. vevőközönségnek a kirakotomban kiállított rájuk mag szemlélésére b. figyelmét. Pongrácz Géza papírgyári raktára a Bika-szálloda mellett.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a t. c. Hajdusági pedrót,** mely legjobb bajsznövesztő és ápolószer az összes bajszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvéttel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen Kossuth-utca. 107—x 5.

x **„A széchenyi kertben az állomás** hoz harmadik, 2000 négyszögöl kert, fele szőlővel beültetve, fele veteményes, lakóházzal együtt 8400 koronáért eladó, értekezhetni a csósznál.”

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

P. Nagy Zoltán estélye.

Hangverseny a Bikában.

— márc. 7.

Az idei saison nagyon gyér volt zenei élvezetekben.

Összesen a zenede egyetlen növendékhangversenyt mondhatjuk olyanak, mely a nagy hangverseny valódi színvonalát megközelítette; a Szenes Spitz-féle ramek quartetthez csak véletlenségből jutottunk és Rákos hegedűművész hangversenye is csak izolált közönség előtt folyt le.

A zenei élet látszólagos pangása miatt azonban nem a muzsikusoknak tesszük szemrehányást. Az arra hivatottak mindent megtesznek, hogy némi lüktetést hozzanak a zenei életbe, de a legagilisabb törekvést is megfagyaszítja az a következetes közönyösség, melylyel közönségünk az ily irányú igyekezetet fogadja.

A mult hetekben járt kezeink között egy kérdőív, mely kíváncsi volt megtudni azt, hogy mikor adatott elő Beethoven valamelyik symphoniája — először?! Jól értjük meg: „először”! — mert a főváros el sem képzei, hogy Beethoven művei állandóan ne legyenek felszínen a nagy társadalommal bír Debrecenben!

És a dologban az a legbántóbb, hogy képesek lennénk a legszebb műsorral dolgozni, ha lenne valaki, a ki meghallgasson. De az a közönség, mely tulajgyzi a színházi bérletet, — mely el nem marad a költséges virágkorzóról, — mely az ország legszebb divatkereskedéseit képes városunkban fenntartani: — az a közönség világért sem zavarná ki magát kényelméből, midőn arról van szó, hogy egy hangversenyt meglátogasson.

Azt pedig már igazán méltatlanság lenne kívánni, hogy maguk az előadók rendezzék is a hangversenyt, szerepeljenek is azon és a helyeket is maguk fizessék meg — mint tették vala derék philharmonikusaink évekket előtte. Pedig oly műsoruk volt, hogy megkerülve ama bizonyos kérdőív egyenes kérdését, ezen programmal feleltünk a tudakozódásra.

Ily körülmények között nem vehető rossz néven, ha művészi önértékben sértett komoly muzsikus visszavonul a nyilvánosság bántó közönye elől és az otthon szentelt hangulatában áldoz muzsájának az ihlet óráiban. Az sem lehet meg, ha a hangversenyteremből kiszorult muzsa engedelményeket tesz saját tekintélyének rovására és hol egyes u. n. zenetanítók növendékeinek estélyein,

hol az önképzőkörök szűk terén jelenik meg erősen megnyirbált szárnyakkal, míg végre aztán a felolvasó-estélyek keretét is jótékony acylum gyanánt üdvözli, a hol aztán közönségünk, a humor enyhítő ostyájában valami képen mégis csak lenyeli.

Ekként rontja egymást a zene és publikum, mialatt a művészeti érdekek az anyagi érdekkeltés eszköze gyanánt szerepel, a mi végeredményében arra vezet, hogy midőn e két tényező mesterségesen összehálik, egyik sem ismer a másikra.

Ha a közönség művészetet keres, keresse azt a művészet szentélyében: a hangversenyteremben, és legyen meggyőződve, hogy az afféle kapualatti találkozásokban nem az igazi muzsa lép eléje.

De úgy vagyunk ezzel az igazsággal, mint a Pentateuch igéivel. Négyszáz nyolcvan nyomtatjuk, olvassuk, mindnyájan tudjuk, sokan kívülről is, hanem azért be nem tartjuk, ellenkezőleg haragszunk szomszédunkra, hogy az sem tartja be.

Ilyen constellatiók között kettős érdeme P. Nagy Zoltánnak, hogy dicolva az érdeklődés ridegségével, szembeszállt úgy az anyagi, mint az erkölcsi károsodás kockázatával.

Erős művészi önértékre vall azon cselekménye, hogy nagyszámu magánműveid keinek előmenetelét nyilvános bírálat alá bocsájta. Ezen tényével merészen kihívja a különben nem érdekelt kritikát és apostrophiálja az összehasonlítást az általa elért és az ideálisabb zenedei tanítás eredménye között.

E sorok írója feltétlen hiva a zenedei nevelésnek melynek rendszeres sokoldalúsága az eredményt már eleve is biztosítja. A systematikus neveléssel szemben rendkívüli tanerőt igényel a magántanítás, megkövetelve azon feltételt is, hogy az ambíció felgerjesztésére alkalmas versengés hiányának pótlásul lélektani utakon is képes legyen hozzáférközni a növendék értelméhez és kedélyéhez.

És eme kettős szempontok hatása alatt megszigorított bírálatot P. Nagy Zoltán fényesen megállja. Igaz, hogy legnagyobb részt kitűnő anyagot is bír növendékeiben, kiknél a rendszeres művészeti vezetés zománca alól is előcsillámlik az egyéni önállóság.

Ezen kedvező siker egyrészt Nagy Zoltán művészi képességeinek köszönhető, mely megóvjá őt attól, hogy növendékeit tévutra vezethesse, — más részt és főként pedig ama sajátos routinek, melynek birtokában egyéni művészváltanak kiválóságait képes átsuggerálni növendékeibe.

Nagy Zoltánt ritkán halljuk előadó gyanánt. Sajnáljuk a nyilvánosságtól való ezen elzárkózódását; de midőn vizsgáját végig hallgatjuk, némi kárpótlást nyerünk növendékeinek já ékában, melyek mindegyike egyegy vonás; lesett el mesterének kiválóságaiól. Főként a lyrikus szerzők számainál alakult ki bennünk ez a meggyőződés és a ki tanuja volt Mendelssohn, Chopin, Czaminade és Schubert számainak, az előtt okvetlenül fel kellett merülnie az ezen előadások s a mestertől egy ízben hallott Grieg ballada közötti benső kapcsolat.

A hangversenyt ünnepélyes aktus vezette be.

A hálás növendékek ezüstkoszorúval lepték meg dédeigetett tanárukat. A koszoru valóban a hazai ötvösművészet remeke; borostyánlapjain kedves virágokat, az ajándékozók neveit hordva.

Mindjárt az első szám megkapta figyelmünket. A kis Popper Ferenc birkózott meg Schumann egyik zeneképével, oly édes navitással s a mellett tőle telhető mély érzéssel, a midőn ritkán kerül egymás mellé. Figyelemreméltó tehetség Szántó József, nemkülönben Balkányi Lili is; utóbbinak oginski polonaise kellemesen lepett meg. Kolben hayer Margit szingazdag hangulatot gerjesztett Gaál melancholikus merengésével s majdnem tudatosnak mondható stilyust fektetett abba. Udén és tiszta tagoltsággal hangzott el Khoór Evelin Chaminada száma, valamint Grausz Ilonka gyönyörű Raff-boleroja

is A rendkívül gyorsan haladó Grausz Ilonkának erős versenytársa B. Vedródy Ottilia, aki Schubert egyik rögtönzétében a fejlett velocitás kifejtése mellett helyet talált a jól alkalmazott kifejezésnek is.

Az egymásra következő sok zongoraszám fárasztólag hatott volna, ha a műsor nem lett volna oly szellemesen összeállítva, hogy állandó, jóleső ariszt képezzen.

A magasabb fokok estjén Hajnal Arthur jelent meg, rendkívül értelmesen phrazirozva Mendelssohn csodaszép gyászindulóját. Harsányi Jolán k. a. tapsvihart keltett Székely 27. ábrándjával, nemkülönben S. Szabó Emma is, a ki Moszkovszkynak ujjongó hangulatképét: adta elő. A műsor szólószámait Maier Palma k. a. igen nehéz szerepe zárta be, Liszt XIV. magyar ábrándjával, melyben hihetetlen előmeneteléről tón tanúságot.

Valódi hangversenyszám volt Boros Anna k. a. Beethoven-Andantéja, melynek értéke kimagaslott a növendékversenyek színvonalára felé. Minden ízében tökéletesen művészi gyönyört nyújtott Popper Irma k. a. Rubinstein gyönyörű bölcsődalával.

Két fiatal ember versengett az elsőséért: Fenyő Imre és Tetay Zoltán. Előbbi egy Schubert-Liszt letéttel, utóbbi Chopin sajtószertű, idegbeteges Scherzójával. Természetes, hogy a nemes vetekedésből a hallgatóság huzott élvezetet.

A szép estét a tanítóközpó énekkarának igen értékes férfinyegese koronázta meg, jeleül annak, hogy a jeles tanár az énektanítást is oly lelkiismeretes becsületességgel teljesíti, mint magánóráit.

Szívesen constatáljuk, hogy a hangversenyen ezuttal a legszebb közönség töltö meg zsufolásig az óriási termet.

Drumár.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Péntek, márc. 9. „Ifj. Fromont és id. Risler.“ Dráma. Szerény Gizella felléptével. (B) Szombat, márc. 10. „Gül baba.“ Operette. (C)

Vasárnap, d. u. „Csöppség.“ Vigjáték. Bérletsszünet.

Este: „Hunyadi László. Opera. Bérletsszünet.

Szerény Gizella első vendégjátéka.

— márc. 7.

Széchy Mária szerepét választotta Szerény Gizella a debreceni színház illusztris vendége első vendégjátékául.

Annak a közönségnek, amely állandó figyelemmel szokta kísérni a fővárosi lapok színház rovatát felesleges volna „felfedezni“ Szerény Gizellát. Abban az időben, amikor a Vigszínháznak volt ünnepe tagja, — Debrecenben is gyakran és megilletődve gondoltak arra az időre, amidőn — Szerény Gizella még itt bontogatta szárnyait.

Ma aztán, hogy Debrecenben viszontláthatta az a disztigvált publikum, amely a nézőteret egészen megtöltötte, — a lelkesedés és a szeretet olyan impozáns megnyilatkozásával üdvözölte, amely csak nagy művésznőnek jut osztályrészül.

Széchy Mária-ja csupa fennség és csupa szív volt. Ennek a történetileg csodálatos asszonynak a lelkivilágát annyi eredeti jellemzéssel érzékítette meg, amennyit Dóczy Lajos álmódott bele ebbe a szerepbe. Gyönyörű organuma hatalmasan és öblösen csengett, amikor a férfi erélyt tolmácsolta. Majd pedig valóságos elolvadt, amidőn a szerelem hívó szavának engedelmességet és Vesselésényi karjaiba omlott.

A nézőtér folytonosan ünnepelte és felvonások végén igen sokszor hívta a lámpák elé.

A keretbe, amelynek Szerény Gizella művészete adott nagy értéket, megfelelően illeszkedtek be Szabó Irma, Szakács, Polgár, Deési, Ternyei és Krasznay.

Az illusztris vendégművésznő holnap a „Folt, amely tisztít“-ban Mathilde szerepét játssza.

* **Zilahy Pali a színpadon.** Zilahy Gyula színigazgató kellemes meglepetésre készül. Molnár Ferenc Józsi c. kacagató bohózatát adhatja elő legközelebb. Ennek az előadásnak különös érdekessége lesz, hogy a címszerepet, a pajkos, rakoncátlan, esinytevő kedves Józsi fiút Zilahy kis fia, a Palkó fogja játszani. Zilahy Pali Aradon lépett fel ebben a szerepben és azok, a kik látták, valóságos színészi őstehetséget fedeztek fel a fiuban. Annak idején sok szó esett erről a csodafiúról, a ki a budapesti „Józsi“ is alaposan lefőzte.

* **Rikkancs.** Nagy buzgósággal vette át karmesteri tisztségét Békési Ferenc, a színház új karmestere. A Magyar Színház zajos sikert daljátékából a Rikkancsból tart nap nap után próbát az énekes személyzettel. Az igazgatóság az újdonsághoz fényes díszleteket készített és tekintve, hogy a budapesti előadást is Békési karmester tanította be, a debreceni előadás is sikeresnek ígérkezik.

* **A holnapi előadás.** A színház igazgatósága jelenti, hogy a holnapra hirdett Fromont és Risler nem holnap, csütörtökön, hanem pénteken kerül előadásra a debreceni színpadon. — Ennélfogva holnap Echeagaray drámája a Folt, amely tisztít kerül színre Mathilde szerepében Szerény Gizella asszonnyal, aki ebben az érdekes, izzó temperamentum szerepben egyik legszebb sikerét aratta, ahol csak eljátszotta. A darab-cserének oka az, hogy a kiváló vendégművésznő toletjei amelyekben Sidoniet (Fromont és Risler) játssza, csak pénteken érkeznek meg és így az igazgatóság kénytelen volt a műsorban ezt a csekély változtatást eszközölni.

TAVIRATOK.

Öngyilkos körjegyző.

Lőcse, márc. 7. Vasnád Dezső dr. királyi körjegyző ma reggel főbelötte magát és nyomban meghalt. Tettének oka, — mint hírlik, — hogy óriási összegű hivatalos pénzt sikkasztott.

Judás pénz.

Budapest, márc. 7. A belügyminiszter a budapesti utcai lapelárusítók segélyezésére 5000 koronát utalványozott.

Betiltott beszámoló.

Nagyvárad, márc. 7. Hatzy Endre volt szabadelpárti, nagyvöckedi képviselőnek mára hirdett beszámolóját a hatóság betiltotta.

Szerkesztői-posta.

Sponditius. Március 15 én való szaválásra alkatmas költeményeket bőven találhat Szakács Andorak Szegedei megjelenő, e célból összeállított kötetében. Ára 2 kor. Címét nem tudjuk, de a Sz. A. által szerkesztett „Szegedi Ujság“ szerkesztősége révén megkaphatja.

E. G. Vegyen-e sorsjegyet, vagy ne? Ha venni akar és nem vesz, okvetlen nyert annyit, amennyi pénzt a sorsjegyre szánt volna. A közmondás különben azt tartja, hogy „bolond ember, a ki sorsjegyekre költ, ám bolond az is, a ki legalább egyszer meg nem próbálja! Tegyen saját intenciói zzerint.

Z. A. Sajnálattal tapasztaljuk elhallgatását! Kérünk mielőbb valami szót!

Városi Színház.

Bérlet 133. szám (A)

Csütörtökön, 1906. évi március hó 8 án: **SZERÉNY GIZELLA** felléptével:

Folt, amely tisztít.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Echeagaray József.

S Z E M É L Y E K:

Matilde	— — — —	Szerény Gizella
Enriqueia	— — — —	Markovits M
Donna Concepcion	— — — —	Ardei Ida.
Fernandó	— — — —	Ternyei Lajos.
Don Justó	— — — —	Szakács Andor.
Don Lorenzo	— — — —	Deési Alfréd.
Julió	— — — —	Krasznay Ernő.

Holnap, pénteken, március hó 9-én: **Szerény Gizella** utolsó felléptével:

IFJ. FROMONT ÉS ID. RISLER.

Dráma.

A SCOTT-féle eljárás.

szerint a csukamájolaj emulgálása által készül a világhírű SCOTT-féle EMULSIO. A csukamájolaj régen kipróbált és gyógyító ereje valóban csak a SCOTT-féle EMULSIO-ban jut teljesen érvényre, mivel ezen formában a csukamájolaj mindenképpen iveren veszi be. Altala az egész szervezet sokkal erősebb lesz és beégések esetében növeli mint a közönséges csukamájolaj. A SCOTT-féle EMULSIO jó ízű és határozottan könnyen emészthető. A SCOTT-féle EMULSIO a legfinomabb norvégiai gyógyszer-csukamájolajból készül méz és nátron hypophosphito hozzáadásával.

SCOTT-féle emulgálási eljárás következtében az olaj gyorsan a meg a test szervezetébe anélkül, hogy bármilyen emésztési zavart okozna.

A SCOTT féle EMULSIO kapható minden gyógyszerárban.

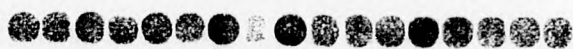
Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerár“

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50

Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fill.

Szőlővessző

A világhírű

„Delaware“

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell. a szőlészet kincse.

A phyloxeraának ellent áll!! Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőboltványok mérsékelt áron kaphatók!

nagymenyiségű sima és gyökeres DELAWARE vessző eladás.

Czím:

Szigyártó és Takács.

Telep: Alsó-Szeged.

Központi iroda: Felső-Szeged, Somogy-m.

Az elmúlt
rendkívüli
száraz nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti

Első szőlőültetvénytelep

(Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 25 M.-Küküllőmegye)
volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait
óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep amely
ez évben is valóban szép és minden tekintetben
kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.
és árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve

Zöld **Értesítés.** Zöld

Van szerencsém a nagyérdemű közönség figyelmébe juttatni, hogy 1905. évi augusztus hó 21-én ujonnan nyílt

ferfi szabóüzletembe

egészen friss tavaszi és a legújabb divatos szöveteim igen nagy választékban angol, francia és a gácsi, hazai gyárból a legújabb divatu, jóminőségű szövettermékek érkeztek, mit a lehető legelősebb árban fogom számítani. A megrendelőim részére a legújabb szabás szerint a saját felügyeletem alatt készítettem legjutányosabb ár mellett.

Polgári és katonai, vasuti, s mindennemű sport egyenruhákat és polgári öltönyöket valamint

magyar dísz és viselőruhákat Papi revendákat, palástokat és fővepeket, református zsinati kabátokat, Vidéki megrendelést méaték beküldése után a legpontosabban próba nélkül csinálom.

Gyászöltönyöket 24 óra alatt készítek.

Nagy raktárt tartok

be- és külföldi szövetekből.

Szives támogatás' kérve végyok kiváló tisztelettel

Zöld József

Polgári és katonaszabó Koau th-u. 8 sz

A KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG XIV-ik évi rendes közgyűlését

1906. március 11-én, vasárnap délelőtt 10 órakor

tartja meg Debrecenben a kereskedő társulat-háza dísztermében, melyre a t. részvényesek azon figyelmzettetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlésen jogukat csak úgy gyakorolhatják, ha részvényeiket a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a társulat pénztáránál, vagy a debrecen, pénzügyintézetek valamelyikénél leteszik.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése a lefolyt 1905. évi üzletről.
2. A felügyelő bizottság jelentése és ennek kapcsán;
3. Határozathozatal múlt évi nyereség felosztására és az igazgatóságnak erre vonatkozó indítványára nézve.
4. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában.
5. Az igazgatóság indítványa a részvénytőke felemelése tárgyában.
6. Az igazgatóság indítványa az alapszabályok módosítása tárgyában.
7. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépett 2 tag helyének 3 évre leendő betöltése.
8. Az igazgatótanácsból sorrend szerint kilépett 6 tag helyének 3 évre leendő betöltése.

Debrecen, 1906. február hó 7-én tartott ülésünkből.

129 x-1

Az igazgatóság.

Jegyzet: Az évi zárszámadások, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése 8 nappal a közgyűlés előtt a társulat irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreceni medico-mechanikai

Zander-gyógyintézet

tulajdonos: Dr. Szász Adolf orvos.

Piacz-utca 59 szám, Steinfeld-ház, Telefon: 389.

Mechanikai (Zander) gyógykezelés. Fejlesztő-gymnastica gyermekeknek. Tulhevített száraz levegő fürdő. Orvosi masszázs. Villamosítás. Gyógyjavallatok: csúszos, köszvényes, izom és ízületi bajok. Bénulások, Neurasthénia. Hysteria. Táplálkozási és mozgási zavarok. Idült gyomor és bélbajok. Szívelhártya-sodás. Ideges szívdobogás.

Az intézet nyitva: d. e. 9.—1. d. u. 3.—6.

Nőknek: d. e. 11.—12. és d. u. 5.—6.

Tisztviselőknek árkedvezmény

Hatósági szegénységi bizonyítvány alapján 5 ingyen hely.

Gőzcséplőkészletek 2 $\frac{1}{2}$ -től 12 lóerőig, Benzinmotorok, SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra, Aratógépek és egyéb Mezőgazdasági Gépek

legújabb szerkezethen és legjobb kivitelben kaphatók

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának
Vezérügynökségénél

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

126—x1

Ne

Tessék

Mutatványszámot

Kérni!

mert a ki már most beküldi — ha csak egy hónapra is — az előfizetési összeget **AZ UJSÁG** politikai napilapra április hó 1-től számítva, annak azonnal megindítjuk a legjobb magyar lapot:

AZ UJSÁG-ot,

de az előfizetést csak április hó 1-től számítjuk. — Előfizetési árak: Egy hónapra 1 korona 40 fillér, negyedévre 7 korona, félévre 14 korona, egész évre 38 korona.

Az Ujság

Gyönyörű

Husvétii

Ajándékát:

„AZ UJSÁG ALBUM”-át.

Az Ujság minden előfizetője megkapja 75 fillér portó beküldése ellenében, a ki **AZ UJSÁG**-ra egy félévre egyszerre, negyedévenként vagy havonként, de félévi kötelezettséggel előfizet.

Megrendelési cím: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala, Budapesten,
VII., Kerepesi-ut 54 szám.